

1. (a) Eleza maana ya neno lugha (alama 5)
  - (b) Taja sifa bainifu tano za lugha (alama 5)
  - (c) Ni nini dhima ya lugha katika jamii? (alama 5)
  - (d) Taja mchango wa wamishonari katika maenezi ya Kiswahili katika Afrika ya mashariki (alama 5)
  - (e) Kwa kuzingatia ushahidi wa kiisimu, thibitisha kwamba Kiswahili ni lugha ya Kibantu (alama 5)
  - (f) Ni shida zipi zilizokumba maenezi ya Kiswahili nchini Kenya kabla ya kupatikan uhuru? (alama 5)
- 2 (a) Eleza maana ya aina zifuatazo za lugha:
    - (i) Lugha ya kitaifa
    - (ii) Lugha rasmi
    - (iii) Lugha ya kwanza (alama 3)
  - (b) Eleza tofauti iliyoko kati ya pijini na kirioli (alama 2)
  - (c) (i) Eleza umuhimu wa kusanifisha lugha (alama 10)
  - (d) Huku ukitoa mifano, eleza mbinu tano zinazotumiwa kuleta msamiati wa kigeni katika lugha (alama 5)
3. (a) Kwa kutoa mifano, eleza aina tano za vivumishi (alama 10)
  - (b) Tambua aina za maneno katika sentensi hii: Uimbaji wake ulifurahisha sana. (alama 4)
  - (c) Kwa kutoa mifano eleza maana ya sentensi zifuatazo (alama 6)
    - (i) Sentensi changamano.
    - (ii) Sentensi sahili
    - (iii) Sentensi ambatano
- 4.(a) Eleza maana ya neno isimu (alama 2)
  - (b) Eleza maana ya isimu jamii (alama 2)
  - (c) Toa na ufafanue sifa zozote za sajili ya mahakamani (alama 8)
  - (d) Ni mambo yapi utakayozingatia unapochagua kutumia aina fulani ya lugha ili kuwasiliana na watu fulani? (alama 8)
5. (a) Eleza msamiati ufuatao: (alama 5)
    - (i) Amu

- (ii) Mkoi
- (iii) Wifi
- (iv) Kilembwe
- (v) Mwanyumba

(b) Andika tarakimu hizi:

(alama 5)

- (i) Subui mbili
- (ii) Tusui tano
- (iii) Sudusi
- (iv) Laki nne, mia tisa tisini na tisa nukta tatu sita.
- (v) Sita na thuluthi mbili.

(c) Eleza nguzo tano za mawasiliano

(alama 10)